

IRS: een uniek instituut

In Cosun Magazine maakt u via de rubriek IRS-Informatie minstens vijf keer per jaar kennis met de nieuwste resultaten uit ons onderzoek.

Daarbij komen alle aspecten van de bietenteelt aan bod.

Dit artikel gaat vooral over de financiering van het IRS. In subkringvergaderingen is enkele keren verzocht daarover informatie te geven.

Het IRS is met 32 medewerkers (28,7 FTE) een klein instituut. Desondanks is het IRS in Nederland hét kenniscentrum voor de bietenteelt. Die positie danken we vooral aan de sterke verankering in de Nederlandse bietsuikerketen en de praktische voorlichting die elke bietenteler bereikt. Maar ook aan de efficiënte wijze van werken, de aandacht voor continuïteit van kennis en het zeer sterke internationale netwerk.

Wie betaalt het IRS?

De belangrijkste financiers van het IRS zijn de suikerindustrie, het HPA en een grote groep derden (zie tabel). In de inkomsten van derden zitten onder andere de bijdrage van kwekers aan het rassenonderzoek, contractonderzoek aan gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen en subsidies op onderzoek aan bietenpulp en tarravermindering.

Financiering van het IRS in 2000

financier	bedrag (gulden)	(%)
suikerindustrie		
-Koninklijke Cosun (5/8)	2.424.311	36,6
-CSM Suiker b.v. (3/8)	1.454.587	22,0
HPA	1.350.000	20,4
derden	1.387.645	21,0
totaal	6.616.543	100,0

De kosten voor het onderzoek aan de teelt van de suikerbieten en de bijbehorende voorlichting komen overeen met 0,4% van het bietengeld. Dit is, gezien de bijdrage aan het rendement van de teelt, een zeer verantwoorde investering. Een voorbeeld daarvan zijn de kosten van de gewasbescherming (zie figuur). Deze zijn bij suikerbieten in de hand gehouden door het in de praktijk toepassen van het lagedoseringensysteem en pillenzaad. Beide ontwikkelingen zijn sterk gestimuleerd door het IRS.

Ombuigingen

Tot 1985 betaalde de suikerindustrie het IRS vrijwel volledig. In 1985 heeft het IRS-bestuur gesteld dat de bijdrage van de suikerindustrie maximaal 6 miljoen mag bedragen. Die koerswijziging heeft vergaande gevolgen gehad voor de omvang en financiering van het IRS. De personeelsbezetting is nu 36% lager dan in 1985. Sinds 1999 subsidieert het HPA projecten van het IRS. Daarnaast zijn de laatste jaren de inkomsten van derden sterk gestegen.

Zonder bovenstaande ombuigingen zou de bijdrage van HPA en industrie 60% hoger moeten zijn.

Samenwerking

Het IRS heeft bewust geen eigen proefboerderij, maar doet veldonderzoek op de beste plaats: praktijkpercelen van bietentelers. Uiteraard wordt er ook gebruik gemaakt van de proefboerderijen in Nederland. Zowel met het praktijkonderzoek als de instituten en de universiteit in Wageningen wordt samengewerkt. Daarbij concentreert het IRS zich op het specifieke bietenonderzoek.

Er is een lange traditie om internationaal intensief resultaten en ervaringen uit te wisselen. Dit geeft de mogelijkheid interessante ontwikkelingen snel te introduceren in Nederland en voorkomt dat er iets dubbel wordt gedaan. Een tweetal voorbeelden: (1) afgelopen jaar is vrijwel alle tarraonderzoek samen met België uitgevoerd en (2) het IRS coördineert internationaal de veldproeven naar rhizoctonia in suikerbieten. Ook kostentechnisch is internationale samenwerking gunstig: de kosten worden verdeeld over meer bieten.

De langere termijn

Het IRS heeft een beperkt onderzoeksprogramma met een meer diepgaand karakter. Steeds weer blijkt dit een zeer goede investering te zijn. Hierdoor kon en kan het IRS deskundigheid inbrengen om de kwaliteitspositie te behouden of te verbeteren van de Nederlandse bietenteelt en van bietengrond, bietenpulp en Betacal.

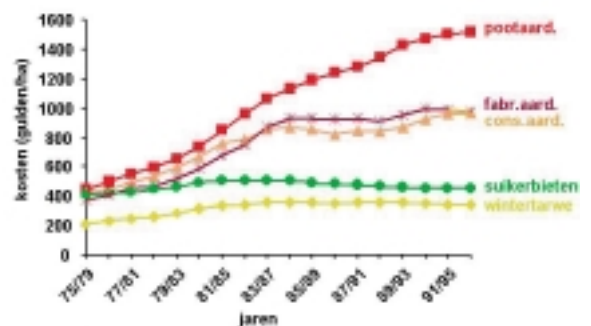
F.G.J. Tijkink

Rubriek onder verantwoordelijkheid van Instituut voor Rationele Suikerproductie
Postbus 32,
4600 AA
Bergen op Zoom
Telefoon:
0164 274400
Fax: 0164 250962
E-mail: irs@irs.nl
Internet:
<http://www.irs.nl>
Eindredactie:
J. Maassen

**IRS**
INFORMATIE

Voortschrijdende vijfjarige gemiddelde kosten van gewasbescherming van vijf teelten per hectare

Toegerekende kosten gewasbescherming (gulden/ha)



Bron: IRS (2008)



Het IRS is gehuisvest in een voormalig suikermagazijn in Bergen op Zoom

Goede bestrijding begint bij juiste diagnose

Het IRS verricht diagnostisch onderzoek naar ziekten, plagen en gebreksverschijnselen in suikerbieten. Telers kunnen via de medewerkers van de suikerindustrie en andere kennisintermediairs, zoals gewasbeschermingshandel, coöperaties of DLV, monsters insturen. Vooral voor bladvlekkenziekten is het noodzakelijk om na een juiste diagnose snel te handelen. Sommige ziekten en plagen, zoals rhizomanie en rhizoctonia, zijn echter niet binnen het lopende teeltseizoen te bestrijden. Een diagnose van de oorzaak van slechte gewasgroei kan de teler helpen bij zijn rassenkeuze voor het volgende seizoen.

Een goede bestrijding begint bij een juiste diagnose. Al sinds jaren verricht het IRS diagnostisch onderzoek naar de oorzaak van slecht groeiende bieten. Veel symptomen zijn niet specifiek of lijken op elkaar. De specialist kan met de juiste technieken de oorzaak vaststellen. Ook kunnen nieuwe ziekten en plagen optreden. Het is daarom essentieel dat de praktijk afwijkende verschijnselen rapporteert en monsters instuurt voor een diagnose.

Insturen monsters

Telers kunnen de monsters niet zelf insturen naar het IRS. Zij moeten dit doen via de medewerkers van suikerindustrie, gewasbeschermingshandel, coöperaties of DLV. Deze kennisintermediairs kunnen in veel gevallen al een juiste diagnose geven, zodat niet in alle gevallen een monster naar het IRS hoeft. Indien er wel monsters moeten worden onderzocht, dan weten deze mensen hoe de monsters te nemen en hoe op te sturen.

Geen onderzoekskosten; wel formulier invullen

Aan deze diagnostische service zijn in principe geen onderzoekskosten verbonden. Wel vragen wij de inzender om bij het monster een volledig ingevuld formulier mee te sturen (zie voorbeeld op onze website (<http://www.irs.nl>)). De teler kan de agrarische dienst van Suiker Unie of de voorlichter helpen door het formulier van tevoren zo goed mogelijk in te vullen of de gegevens klaar te hebben liggen. Met name het MacSharry-nummer van een perceel is belangrijk. Dit nummer is een unieke code voor het perceel en de locatie is dan voor het IRS te achterhalen en in verband te brengen met grondsoort of gebied.

Uitslagen van monsters

Van monsters van bladvlekkenziekten is de uitslag meestal op de dag van binnenkomst bekend. Van de meeste overige monsters vaak binnen enkele dagen. Soms is aanvullend onderzoek nodig en laat de uitslag langer op zich wachten. In alle gevallen stellen we de inzender zodra de uitslag van het monster bekend is op de hoogte. De inzender geeft de uitslag door aan de teler, zonedig met een advies.

Overzicht inzendingen 2000

In totaal kwamen er 382 bietenmonsters op het IRS binnen. Gemakkelijk in het veld te diagnosticeren ziekten en plagen, zoals bijvoorbeeld bietencystealtjes, worden veelal niet opgestuurd. De gegevens geven dan ook geen duidelijk beeld van het optreden van ziekten en plagen, maar lenen zich wel tot het signaleren van nieuwe problemen en trends. Figuur 1 geeft een overzicht van de inzendingen.

Bodemgebonden ziekten en plagen

Opvallend is het grote aandeel (38%) van de inzendingen met aantasting door aphanomyces, rhizoctonia en wortelverbruining. Wortelverbruining kwam in 2000